

Lituanistyka i wschodoznawstwo

Studia dedykowane
Profesorowi Krzysztofowi Pietkiewiczowi

redakcja naukowa

Grzegorz Błaszczyk, Grzegorz Skrukwa, Marta Studenna-Skrukwa

Poznań 2020

Spis treści

Wstęp	9
Grzegorz Błaszczyk, Grzegorz Skrukwa, Marta Studenna-Skrukwa, Krzysztof Pietkiewicz — lituanista i wschodoznawca	19
Bibliografia prac Krzysztofa Pietkiewicza z lat 1979–2019	31

LITUANISTYKA

Jarosław Nikodem, Andrzej Olgierdowicz , książę w Połocku i w Pskowie — litewski buntownik i malkontent	49
Artur Kijas , Wielka księżna Zofia Witoldówna w Moskwie. Przyczynek do politycznej roli kobiety w średniowiecznej Rusi	69
Александр Груша , Когда и почему „русские” писари королей польских и великих князей литовских стали писать скорописью?	79
Artūras Dubonis , On the Lithuanian National Identity in the Early Modern Period (Late 15th–First Half of the 17th Centuries)	91
Siergiej Polechow, Catherine Squires , W przededniu Wiedrozy. List wypowiedni Iwana III do Aleksandra Jagiellończyka z 24 czerwca 1500 r.	101
Jan Jurkiewicz , Legenda palemońska a rzymskie początki Litwy w koncepcji Michalona Litwina	113
Zigmantas Kiaupa , „Turkų žemės” pirkliai Vilniuje XVI a. viduryje	135
Jūratė Kiaupienė , Koncepcja państwa we wczesnonowożytnej retoryce politycznej Wielkiego Księstwa Litewskiego do unii lubelskiej 1569 r.	147
Jan Tęgowski , Podlaska rodzina drobnoszlachecka Brzozowskich herbu Korab na przykładzie krewnych komornika ziemi bielskiej Pawła Józefowicza Brzozowskiego	159
Tomasz Kempa , Konflikt prawosławno-unicki w Połocku w kontekście działań podjętych przez królewski sąd komisarski w 1621 r.	173
Ilona Czamańska , Staropolska wyprawa wojenna od kuchni	185
Elmantas Meilus , Maskvėnų okupacinė įgula Vilniuje 1655-1661 m.	195
Rafał Witkowski , Wileńskie klasztory trynitarzy. Przyczynek do badań prozopograficznych	205
Grzegorz Błaszczyk , Uwagi o szlachcie żmudzkiej (na marginesie „Herbarza szlachty żmudzkiej”, tomy 1–6)	217

Tadeusz Srogosz , <i>Rywalizacja o przywództwo stronnictwa regalistycznego w województwie kijowskim w latach osiemdziesiątych XVIII w.</i>	229
Andrzej Rachuba , <i>Kto wygrał w sporze o kształt unii polsko-litewskiej?</i>	243
Krzysztof Rzepa, Rafał Witkowski , <i>Przebudzenie narodowe na Małej (Pruskiej) Litwie</i>	253
Marek Figura , <i>Wilno jako miasto polsko-litewsko-białoruskiego pogranicza i jego rola w białoruskim odrodzeniu narodowym na początku XX wieku</i>	265
Dorota Michaluk , <i>Tradycja Wielkiego Księstwa Litewskiego w symbolice Białoruskiej Republiki Ludowej</i>	277
Henryka Ilgiewicz , <i>Seweryn J. Wyśtouch jako badacz dziejów wschodnich ziem Wielkiego Księstwa Litewskiego</i>	289

WSCHODOZNAWSTWO

Grzegorz Skrukwa , <i>Naród, region, tożsamość: z teorii i praktyki wschodoznawczych badań historycznych w zespole prof. Krzysztofa Pietkiewicza</i>	301
Piotr Oleksy , <i>Droga do wschodoznawstwa. Refleksje nad kompetencjami absolwentów studiów w Instytucie Wschodnim LIAM</i>	313
Bartłomiej Garczyk , <i>Pierwsi Polacy na Uniwersytecie Kazańskim</i>	325
Дмитро Чорний , <i>Образ Польщі та поляка в самосвідомості населення Сходу України (кінець XIX – початок XXI ст.)</i>	335
Katarzyna Jędraszczyk , <i>Obóz jeńców i internowanych w Strzałkowie jako przykład polskiego, rosyjskiego i ukraińskiego miejsca pamięci</i>	345
Вадим Задунайський , <i>Військова хитрість «заскочити зненацька» в перших боях махновців і кубанських козаків-повстанців у 1918 р.</i>	359
Jakub Wojtkowiak , <i>Litwini w Armii Czerwonej między wojną domową a Ojczyzną</i> ..	369
Jan Krzysztof Witczak , <i>Wybrane uwagi o radzieckim świecie filmowym od 1917 roku do epoki Nikity Chruszczowa</i>	379
Marta Studenna-Skrucka , <i>„Społeczeństwo socjalistyczne, tak jak każde inne, nie może obyć się bez swoich świąt i obrzędów” — przyczynek do badań nad świecką obrzędowością w ZSRR doby Leonida Breżniewa</i>	391
Konrad Świder , <i>Idee Aleksandra Dugina jako egzemplifikacja rosyjskiego utopizmu postmodernistycznego</i>	403
Jacek Sobczak , <i>Pretensje terytorialne Patriarchatu Moskiewskiego a polityka Federacji Rosyjskiej</i>	415